

Рівненський державний гуманітарний університет
Художньо-педагогічний факультет
Кафедра театральної режисури

1. Відомості про викладача, який викладає навчальну дисципліну

Назва дисципліни	«Робота з актором»
Викладач	Богатирьов Володимир Олександрович
Профайл викладача на сайті кафедри	
E-mail викладача	Bogatyrevvladimir60@gmail.com
Посилання на освітній контент в CMS Moodle (за наявності) або на іншому ресурсі	
Консультації	Онлайн-консультації: - обговорення проблемних питань по підготовці до практичних занять, психологічних, методичних та технологічних проблем, які виникають у поведенні репетицій з виконавцями при постановці самостійних режисерських робіт

2. Опис навчальної дисципліни

ВК 10 Робота з актором
кількість кредитів ЄКТС – 3;
кількість годин – 90 годин, у тому числі 30 аудиторних годин, 60 годин самостійна робота;

3. Час і місце проведення навчальної дисципліни

Термін викладання – перший, другий курс, 2- 3 семестр

4. Пререквізити і постреквізити навчальної програми

Дисципліна Робота з актором належить до вибіркових навчальних дисциплін, освітній компонент циклу – дисципліни спеціалізації «Режисура» ;

- при вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін (пререквізитів): «Режисури та майстерність актора», «Акторський психотренінг», «Історія театру».

- основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін (постреквізитів): Режисура та майстерність актора, історія театру, методика викладання режисури, організація театральної справи

5. Характеристика навчальної дисципліни

5.1. Призначення навчальної дисципліни

Завдання курсу – дати студентам практичні уміння з основної проблеми режисерського мистецтва – роботи з акторами). Познайти їх з основними принципами, методами, формами роботи режисера з акторами над роллю у процесі репетиційної діяльності та втілення режисерського задуму вистави. .

5.2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета - навчити режисера технології творчої репетиційної роботи з акторами над роллю в умовах колективної творчості, дотримуючись законів мистецької етики К.С.Станіславського. Магістрант має практично освоїти технологію творчої співпраці з виконавцями ролей у процесі створення вистави, оволодіти технологією репетирування, освоєння і проживання запропонованих обставин, технологією словесного впливу, побудови боротьби – взаємодії, технологією репетирування за методом дієвого аналізу.

5.3. Завдання вивчення дисципліни

Дати студентам знання з теорії театрального мистецтва та основної проблеми режисерського мистецтва – роботи з акторами).

Познайти їх з основними принципами, методами, формами роботи режисера з акторами над роллю у процесі репетиційної діяльності та втілення режисерського задуму вистави, творчістю видатних акторів, режисерів, технологічними проблемами українського театру на сучасному етапі.

Розвинути навички режисера кваліфіковано керувати творчим театральним колективом, добиватися відповідних результатів у репетиційній та педагогічній діяльності.

5.4. Зміст навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Робота з актором» належить до вибіркової дисципліни.

Загальні:

1.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Здатність працювати як в команді так і автономно.

Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань).

Навички міжособистісної взаємодії

Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

10. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

Фахові компетенції:

1.Здатність до самостійної розробки відповідного профілю своєї діяльності художньо-творчого вкладу в створення театральної вистави і ефективної взаємодії з іншими учасниками творчого процесу ;

2.Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва

3. Здатність до комплексного оперування специфічною системою виражальних засобів (пластично-зображальними, звуковими, акторсько-виконавськими, монтажно-композиційними, сценарно-драматургічними, при самостійному створенні та виробництві сценічного твору;

4. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої інтелектуальної діяльності

7. Здатність до ефективної діяльності в колективі в процесі створення синтетичного за своєю природою сценічного твору, керівництва роботою і \ або участі у складі творчої групи в процесі його підготовки ;

8. Здатність до критичного аналізу, оцінки та синтезу нових складних ідей у творчо-виробничій сценічній діяльності

9. Здатність співвідносити особисте розуміння художньої ідеї та твору із зовнішнім контекстом;

5.5. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні	практичні	
1	Тема 1. Творчі засади репетиційної роботи режисера з актором над роллю	2		5
2	Тема 2. Морально-етичні норми творчих взаємовідносин режисера з акторами	2		5
3	Тема 3. Завдання роботи режисера з актором на різних етапах створення вистави.	2		5
4	Тема 4. Робота з актором в процесі аналізу драматургії	2		5
5	Тема 5. Режисерське трактування ролей як складова вистави	2		5
6	Тема 6. Форми і види режисерських завдань акторові	2		5
7	Тема 7. Методи роботи режисера з актором над роллю	2		5
8	Тема 8. Робота з актором по освоєнню і поглибленню запропонованих обставин ролі	2		5
9	Тема 9. Робота з текстом ролі. Дієвий аналіз п'єси і ролі в репетиції	2		10
	Разом за змістовим модулем 1	18		40
10	Тема 10. Репетиційний пошук виразних мізансцен			
11	Тема 11. Технології словесного впливу на партнера в створенні образу.			
12	Тема 12. Репетиція вистави.			

	Етюдний метод роботи з актором.			
13	Тема 13. Режисер і пошуки характерності сценічного образу актором.			
14	Тема 14. Відбір і фіксація виразних засобів створення ролі			
15	Тема 15. Перспектива ролі, імпровізація і режисерський малюнок ролі у виставі			
	Разом за змістовим модулем 2	12		20
	Разом	30		60

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача вищої освіти РДГУ є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Графік самостійної роботи

№ з/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю
1	Ідейно – тематичний та дієвий аналіз ролі в процесі роботи над п'єсою.	5		Усне та письмове опитування
2	. Місце ролі в основному конфлікті вистави.	5		Усне та письмове опитування
3	Принципи і характер творчих взаємовідносин режисера і актора в роботі над образом.	5		Усне опитування
4	Режисерське трактування ролей у виставі та вирішення ролі.	5		Практичне завдання
5	Природа сценічної умовності й манера акторської гри.	5		Усне та письмове опитування
6	Домашня акторська робота над образом.	5		Практичне завдання
7	Внутрішня дія, трактовка ролі, підтекст, другий план, надзавдання образу.	5		Перевірка практичного завдання
8	Композиція і перспектива ролі, епізоди, подійний ряд ролі	5		Перевірка практичного завдання
9	Малюнок ролі та імпровізаційне самопочуття актора.	10		Перевірка практичного завдання
10	Прокат вистави, робота над роллю у виставі	10		Перевірка практичного завдання
	Разом	60		

7. Список основної та додаткової літератури

Основна литература

1. Захава, Б. Е. Мастерство актера и режиссера: учеб. пособие / Б. Е. Захава. – 5-е изд. – Москва : РАТИ–ГИТИС, 2008. – 432 с.: ил.
2. Кнебель, М. О. Поэзия педагогики. О действенном анализе пьесы и роли. – Москва : ГИТИС, 2005. – 576 с.
3. Кнебель, М. О. Слово в творчестве актера / М. О. Кнебель. – Москва : РАТИ–ГИТИС, 2009. – 160 с.
4. Станиславский, К. С. Актерский тренинг. Работа актера над ролью / К. С. Станиславский. – Москва : АСТ, 2009. – 480 с. – (Золотой фонд актерского мастерства).
5. Станиславский, К. С. Актерский тренинг. Работа актера над собой в творческом процессе переживания : Дневник ученика / К. С. Станиславский. – Москва : АСТ, 2009. – 478 с. – (Золотой фонд актерского мастерства).
6. Станиславский, К. С. Актерский тренинг. Учебник актерского мастерства / К. С. Станиславский. – Москва : АСТ, 2009. – 448 с. – (Золотой фонд актерского мастерства).
7. Станиславский, К. С. Искусство представления / К. С. Станиславский. – Санкт-Петербург : Азбука-классика, 2010. – 192 с.
8. Станиславский, К. С. Работа актера над собой. М. А. Чехов. О технике актера : антология. – Москва : АРТ, 2008. – 496 с.
9. Теоретические основы создания актерского образа. – Москва : ГИТИС, 2002. — 180 с.
10. Чехов, М. А. Тайны актерского мастерства. Путь актера / М. А. Чехов. – Москва : АСТ, 2009. – 560 с. – (Золотой фонд актерского мастерства).

Додаткова література

1. Бажанова, Р. К. Феномен артистизма и его театральные разновидности / Р. К. Бажанова // Обсерватория культуры. – 2010. – № 4. – С. 42–49.
2. Бочкарева, Н. В. От упражнения – к спектаклю : учебное пособие / Н. В. Бочкарева, Е. Р. Генелин. – Санкт-Петербург : Изд-во СПбГАТИ, 2007. – 85 с.
3. Вокруг актера : сб. ст. победителей Пятого Всероссийского конкурса студенческих работ / отв. ред. Г. А. Лапкина, А. А. Чепуров ; редколлегия Г. А. Лапкина [и др.]. – Санкт-Петербург : Изд-во СПбГАТИ, 2002. – 200 с.
4. Гиппиус, С. В. Актерский тренинг. Гимнастика чувств / С. В. Гиппиус. – Москва : АСТ, 2010. – 384 с. – (Золотой фонд актерского мастерства).
5. Жабровец, М. В. Тренинг фантазии и воображения: методическое пособие / М. В. Жабровец. – Тюмень : РИЦ ТГАКИ, 2008. – 24 с.
6. Зверева, Н. А. Создание актерского образа: словарь театральных терминов / Н. А. Зверева, Д. Г. Ливнев. – Москва: РАТИ–ГИТИС, 2008. – 105.
7. Кипнис, М. Актерский тренинг. 128 лучших игр и упражнений для любого тренинга / М. Кипнис. – Москва : АСТ, 2009. – 288 с. – (Золотой фонд актерского мастерства).
8. Кокорин, А. Вам привет от Станиславского : учебное пособие / А. Кокорин. – 2002. – 224 с.
9. Кутьмин, С. П. Характер и характерность : учебно-методическое пособие / С. П. Кутьмин. – Тюмень : ТГИИК, 2004. – 51 с.
10. Лоза, О. Актерский тренинг по системе Станиславского. Упражнения и этюды / О. Лоза. – Москва : АСТ, 2009. – 192 с. – (Золотой фонд актерского мастерства).
11. Немирович-Данченко, В. И. Рождение театра / В. И. Немирович-Данченко. – Москва : АСТ ; Зебра Е ; ВКТ, 2009. – 672 с. – (Актерская книга).
12. Новарина, Валер. Жертвующий актер / пер. с фр. Екатерины Дмитриевой // Новое литературное обозрение. – 2005. – № 73. – Режим доступа : <http://magazines.russ.ru/nlo/2005/73/no31-pr.html>.

13. Полищук, Вера. Актерский тренинг. Книга актерского мастерства. Всеволод Мейерхольд / Вера Полищук. – Москва : АСТ, 2010. – 224 с. – (Золотой фонд актерского мастерства).
14. Райан, П. Актерский тренинг искусства быть смешным и мастерства импровизации / П. Райан ; пер. с англ. – Москва : АСТ, 2010. – 320 с. – (Золотой фонд актерского мастерства).
15. Русская театральная школа. – Москва : ПанЪинтер, 2004. – 544 с. – (Русские школы).
16. Сарабьян, Эльвира. Актерский тренинг по системе Станиславского. Речь. Слова. Голос / Эльвира Сарабьян. – Москва : АСТ, 2010. – 160 с. – (Золотой фонд актерского мастерства).
17. Сарабьян, Эльвира. Актерский тренинг по системе Георгия Товстоногова / Эльвира Сарабьян. – Москва : АСТ, 2010. – 320 с. – (Золотой фонд актерского мастерства).
18. Сорокин, В. Н. Мизансцена – как пластическое выражение сути драматургического материала / В. Н. Сорокин, Л. Я. Сорокина // Искусство и образование. – 2010. – № 1(63). – С. 19–27.
19. Создание актерского образа : теоретические основы / сост. и отв. ред. Н. А. Зверева, Д. Г. Ливнев. – Москва : РАТИ–ГИТИС, 2008. – 244 с.
20. Создание актерского образа : хрестоматия / сост. Д. Г. Ливнев. — Москва : РАТИ–ГИТИС, 2008. — 156 с.
21. Сушков, Б. Театр будущего. (Школа русского демиургического театра. Этика творчества актера / Борис Сушков. – Тула : Гриф и К, 2010. – 472 с.
22. Хмельницкий, Ю. О. Из записок актера таировского театра / Юлий Хмельницкий. – Москва : ГИТИС, 2004. – 212 с: ил.

Интернет – ресурси

1. Актерское мастерство. – Режим доступа : <http://acterprofi.ru>.
2. Культура и Образование. Театр и кино // Онлайн Энциклопедия «Кругосвет». – Режим доступа : http://www.krugosvet.ru/enc/kultura_i_obrazovanie/teatr_i_kino.
3. Каталог : Театр и театральное искусство. – Режим доступа : <http://www.art-world-theatre.ru>.
4. Энциклопедия : Музыка. Театр. Кино. – Режим доступа : http://scit.boom.ru/music/teatr/What_takoe_teatr.htm
5. Театральная Энциклопедия. Режим доступа : http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Culture/Teatr/ Index.php
6. Планета театра : [новости театральной жизни России]. – Режим доступа: <http://www.theatreplanet.ru/articles>.
7. Театральная энциклопедия. – Режим доступа : <http://www.theatre-enc.ru>.
8. История : Кино. Театр. – Режим доступа : <http://kinohistory.com/index.php>.
9. Театры мира. – Режим доступа : <http://jonder.ru/hrestomat>.
10. Театры народов мира. – Режим доступа : <http://teatry-narodov-mira.ru/>
11. Театральная библиотека: пьесы, книги, статьи, драматургия. – Режим доступа : <http://biblioteka.teatr-obraz.ru>.
12. Хрестоматия актёра. – Режим доступа : <http://jonder.ru/hrestomat>.

8. Контроль і оцінка результатів навчання

Розподіл балів між формами організації навчального процесу і видам контрольних заходів: поточний контроль – загальна відповідність заявленим компетентностям за результатами практичних та лабораторних занять – 60 балів (усний контроль: опитування, бесіди, доповіді, повідомлення на задану тему, презентація тощо та письмовий контроль: виклад матеріалу на задану тему в письмовому вигляді); підсумковий контроль, (залік в усній формі) – 40 балів. Разом: 100 балів.

9. Політика навчальної дисципліни

Активна участь здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня на практичних заняттях, під час опитування, відвідування лекційних занять, ініціативність в обговоренні дискусійних тем, своєчасність виконання самостійної роботи, підготовка до проведення репетицій самостійної режисерської роботи з виконавцями.

10. Політика доброчесності

Здобувач вищої освіти виконуючи самостійну або індивідуальну роботу повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.